



Complexnummer: 515857

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Sluiscomplex

Aantal complexonderdelen

2

Monumentnummers van complexonderdelen

515858, 515859

Woonplaats

Kiel-Windeweer

Gemeente

Midden-Groningen

Provincie

Groningen

Hoofdadres van hoofdobject

Sluisweg 46, 9605 PS Kiel-Windeweer

Complexomschrijving

Inleiding

Complex bestaande uit een SCHUTSLUIS en SLUISWACHERSWONING met aangebouwde SCHUUR. De sluis is volgens een gevelsteen in 1907 aangelegd in opdracht van de stad Groningen, waarschijnlijk ter vervanging van een oudere. Volgens de topografische kaart van Hoogezand-Sappemeer, lag er in 1899 ook al een schutsluis. De sluiswachterswoning bij de sluis is ook ouder. Ze is waarschijnlijk omstreeks 1885 gebouwd in een Ambachtelijk-traditionele trant met Eclectische elementen.

Sinds het begin van de jaren negentig van deze eeuw, is de sluis automatisch gemaakt, waarbij de sluisdeuren zijn vervangen door nieuwe en de sluiswachterswoning aan een particulier is verkocht. De sluis functioneert nu alleen nog als waterdoorlaat. De voetgangersbrug bij de sluis is vernieuwd overeenkomstig het oorspronkelijke model en valt derhalve buiten de bescherming.

Het complex is opvallend gelegen in en aan het Kielsterdiep vlakbij de ophaalbrug over de wijk richting Nieuwe Compagnie. Het geheel ligt binnen het lint van Kiel-Windeweer, dat zal worden voorgedragen als beschermd gezicht.

Waardering

Complex bestaande uit een schutsluis en sluiswachterswoning van algemeen belang vanwege cultuurhistorisch en stedenbouwkundige waarde



- als voorbeeld van een sluiscomplex met sluis uit 1907 en woning uit omstreeks 1885
- vanwege de historische waarde van het complex ter herinnering aan de verveningen onder leiding van de stad Groningen
- vanwege de redelijke mate van gaafheid van samenstellende onderdelen
- vanwege het belang van het complex voor de visuele gaafheid van het lint
- vanwege de markante ligging in en aan het Kielsterdiep, binnen een gebied dat zal worden voorgedragen als beschermd gezicht



Monumentnummer*: 515858

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 27 augustus 2001
Kadaster deel/nr: 82758/22

Complexnummer

515857

Complexnaam

Sluiscomplex

Woonplaats*

Kiel-Windeweer

Gemeente*

Midden-Groningen

Provincie*

Groningen

Straat*

Sluisweg

Nr*

46

Toev.*

Postcode*

9605 PS

Woonplaats*

Kiel-Windeweer

Situering

Bij

Locatie

Kadastrale gemeente*

Hoogezand

Sectie*

P

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

179

Rijksmonumentomschrijving**

Omschrijving

SCHUTSLUIS aangelegd in 1907, bestaande uit een licht gebogen sluiskom met twee sluishoofden. De schutkolk heeft gemetselde wanden, waarvan de bovenrand is afgezet met een ijzeren band; op de rand ijzeren bolders. De beide gemetselde sluishoofden hebben hoekstukken van basaltlava en een paar schotbalksponningen. Het noordelijk gelegen sluishoofd heeft een paar houten sluisdeuren met leuning van hoekstaal; op de deur aan de westzijde een rinket met heugelstang en tandwielkast; in het westelijke sluishoofd een gevelsteen met de volgende tekst: "in opdracht van de stad Groningen heeft Jhr Tjarda van Starckenborgh van Stachhouwer 19 juni 1907 de eerste steen gelegd." Het zuidelijke sluishoofd heeft een paar vernieuwde houten sluisdeuren met buisleuning (oorspronkelijk hoekprofielstaal) en bedieningskastjes (niet origineel).

De draaibrug is geheel vernieuwd en valt derhalve buiten de bescherming.

Waardering

Schutsluis van algemeen belang vanwege cultuurhistorische waarde

- als voorbeeld van een schutsluis uit 1907 met gebogen schutkolk
- vanwege de functionele en ruimtelijk-visuele relatie met de sluiswachterwoning
- vanwege de herinnering aan de veenafgravingen onder de stad Groningen

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



- vanwege de redelijke mate van gaafheid van de sluis

- vanwege de markante ligging in het Kielsterdiep, in een gebied dat zal worden voorgedragen als beschermd gezicht

Hoofdcategorie

Weg- en waterbouwkundige werken

Subcategorie

Waterkering en -doorlaat

Functie

Schutsluis



Monumentnummer*: 515859

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 27 augustus 2001
Kadaster deel/nr: 82758/25

Complexnummer

515857

Complexnaam

Sluiscomplex

*Woonplaats**

Kiel-Windeweer

*Gemeente**

Midden-Groningen

*Provincie**

Groningen

*Straat**

Sluisweg

*Nr**

46

*Toev.**

*Postcode**

9605 PS

*Woonplaats**

Kiel-Windeweer

Situering

Locatie

*Kadastrale gemeente**

Hoogezand

*Sectie**

P

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

128

*Rijksmonumentomschrijving***

Omschrijving

SLUISWACHERSWONING met aangebouwde schuur uit omstreeks 1885 opgetrokken in een bruine bakse trasraam van bruine klinkers. De woning met aan weerszijden een krimp heeft een zadeldak, gedekt met een (vernieuwde) pan, en is voorzien van een goot op klossen, strakke windveren en een gemetselde schoorsteen op de nok. De gevels van het gedeelte met krimpen worden geleed door gemetselde lisenen. Het "voorhuis" heeft een gepleisterde cordonlijst. In de voorgevel (noordoost) een blind venster (met houten tarievenkast) met aan weerszijden een zesruits venster, alle onder een gepleisterde wenkbrauwboog; erboven een blind venster met gepleisterde omlijsting en twee tweeruits zaadvensters met gepleisterde wenkbrauwboog; in de top een rond blind venster met gepleisterde omlijsting. In de beide zijgevels (zuidoost en noordwest) een zesruits venster en een tweeruits zaadvenster, alle met gepleisterde wenkbrauwboog. In de voorgevel van de linker krimp twee licht getoogde zesruitsvensters met strek; in die van de rechter krimp een paneeldeur onder een licht getoogd tweeruits bovenlicht met strek en een zesruitsvenster met strek. In de zuidoostgevel een T-venster met rollaag en drie getoogde ijzeren vierruits schuurvensters met een segmentboog en onderdorpels van gele baksteen. In de noordwestgevel drie zesruitsvensters, een getoogd keldervenster met rollaag en diefijzers, een tweeruitsvenster (niet origineel) en een w.c.venster. De achtergevel heeft twee dubbele H-vensters en een deur (alle niet origineel) en een ijzeren roosvenster. Aan de achtergevel een aangebouwde SCHUUR met gevels geleed door lisenen. Het zadeldak dat gedekt is met een nieuwe pan, heeft decoratieve windveren en een (vernieuwde) goot. In de achtergevel van de schuur een nieuwe garagedeur (oorspronkelijk dubbele houten schuurdeuren) en twee getoogde ijzeren vierruits schuurvensters; in de noordwestgevel een getoogd ijzeren vierruits schuurvenster; in de zuidoostgevel een getoogd

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



ijzeren vierruits schuurvenster en een klein houten venster; alle ijzeren schuurvensters hebben een segmentboog en een onderdorpel van gele baksteen. Het INTERIEUR valt wegens wijzigingen van de indeling buiten de bescherming van rijkswege.

Waardering

Sluiswachterswoning met aangebouwde schuur uit omstreeks 1885 van algemeen belang vanwege cultuur- en architectuurhistorische waarde

- als voorbeeld van een sluiswachterswoning met twee krimpens uit omstreeks 1885
- vanwege de verzorgde Ambachtelijk-traditionele vormgeving met opvallende pleisterdecoraties@- vanwege de functionele en ruimtelijk-visuele relatie met de sluis
- vanwege de markante ligging aan het Kielsterdiep, binnen een gebied dat zal worden voorgedragen als beschermd gezicht

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Dienstwoning(K)

Functie

Sluiswachterswoning(K)